

Praktiske erfaringer; oppdrett i Ghana

MoreFish AS
> fremtidens akvakultur

Halvor Kittelsen

Erfaringer fra industrielt oppdrett i Ghana, som opphav til NORGHATI

- - Transport av yngel og sykdommer, et uregulert kapittel.
- - Forhøyet dødelighet på yngel, totalt fraværende tilgang på høy kvalitet. (West African Fish Farmers AS, Prime Shores Ltd og West African Fish Ltd)
- - Mangel på anvendt forskning (åpne resultat); før, yngel, teknikk og helse
- - Videreforedling = Rund fisk på is
- - Manglende reguleringer (execution) som brakklegging og tetthet. Tidsspørsmål før sykdommer/eutrofiering oppstår = Risiko
- - Fagutdanning viktigst. Praktisk fagforståelse (Teknikk og røkting). Kompetansen importeres da den stort sett er fraværende.
- - Lederutdanning. Farm management med en helhetlig forståelse for driften er også mangelvare.

Praktisk opplæring, NORGHATIS skarpeste redskap

Frøya upper secondary school

Sibolmen

Subjects

Technical and industrial production
Fishing / Aquaculture
General Studies
Restaurant and food processing

Lamøya

A total of about 240 pupils this year.

Mjølslan

Collaboration with the industry, research institutions and higher education.

God sjømat - lett å lage

AKVA GROUP

Norges veterinærhøgskole Eidsvaag

Veterinærinstituttet
Norsk Veterinærinstitute

Programmes for General Studies

Vg1 in
schoolVg2 in
schoolVg3 in
schoolCertificate of Upper
Secondary EducationSupplementary
Studies Qualifying for
Higher EducationVg1 in
schoolVg2 in
schoolVg3 in
school

- Trade Certificate
- Journeyman's Certificate
- Certificate of Upper Secondary Education

Apprenticeship in
EnterpriseApprenticeship in
Enterprise

1. year

2. year

3. year

4. year

Programmes for VET

Vocational Education and Training in Norway

Main Model

4 Years

2 Years in School

2 Years Apprenticeship in Enterprise

Vg1

Vg2

Training

Productive work

Final Examination

Autumn Seminar «Brohodekonferansen 2014»

Theme 2014:

Ocean farming

Master's theses in collaboration with industry.

The start of the salmon industry 40 years ago

Today

Simma Ltd: Industrielle partnere fra olje & gass - næringen og agrikultur

MoreFish-kontrakt, tre årig med opsjonen om utvidelse. Kontraktfesta ambisjoner:

- **Biosikkert RAS klekkeri**
- **Sveising av moderne PE merder i Ghana for hele operasjonen**
- **Slambehandling av landoperasjonen ved aquaponics (MoreFish` partner er Pentair)**
- **Management for hire**
- **Protokoller for drift av anlegget**
- **3000 t/y i løpet av første fase. Produksjonsstart q1 2016.**
- **Ambisjoner:**
  - **10-12 000 t/y på full kapasitet av første anlegg.**
  - **Slambehandling ved aquaponics fra merdeavdelings, utvikling av lukka merd for Afrikanske Innhav**

MoreFish AS & Simma Ltd

Hvorfor høyere sannsynlighet for suksess i Ghana?

Hvorfor Ghana 1

- **Fiskespisende marked: 25 kg/capita. Markedsunderskudd på fiskeriprodukter 400 - 800 000 t/y**
- **Voltasjøen har beregnet kapasitet på 500 -1 mil t/y, uten å ta hensyn til eutrofieringsproblematikken. Kan erstatte importavhengighet og skape et fyrtårn for oppdrett av tilapia i Afrika.**
- **Eksisterende erfaring og løsninger fra Norge kan øke volumet enormt. Uten reguleringer for å håndtere dette vil det også øke problemene enormt.**
- **Teknologi og kunnskapsoverføring som program fra Norge har størst mulighet for å oppnå suksess i Ghana; pga oppdrettens bestående posisjon og markedsfordelene nasjonalt.**
- **Produksjon og verdikjede kan arbeides med, ikke finnes opp**
- **Ghana blir ”utstillingsvindu”**
  - **For afrikanske nasjoner som ønsker å sikte mot bærekraftig industriell oppdrett**
  - **For eksport av norsk kompetanse og teknologi**

Hvorfor Ghana 2

- NORGHATI blir ett overføringsprogram for teknologi og kunnskap fra Norge, som bygger på praktiske erfaringer og behov hos mottaker
- og andre lignende program (Thailand, Bosnia, Sør Korea)
- Næringslivsdrevet
- Viktig å velge et område som vil gi suksess med tanke på å utvikle overføringsprogrammet videre og da benytte det til andre og «vanskeligere» områder
- Fokus på bedrifters lønnsomhet innen oppdrett, i Ghana og Norge.